

tyto práce (§§ 878, 879 obč. zák.). Je tedy dále uvážiti, jaké právní důsledky z toho plynou. Ve smyslu §§ 877 a 934 obč. zák. má býti v případě zrušení smlouvy uvedeno vše do předešlého stavu a podle § 921 obč. zák. jest při jednostranném ustoupení od smlouvy dbáti toho, by žádná strana neměla zisk ze škody druhé strany, by se na úkor její neobohatila. Ve smyslu těchto zásad je řešiti věc i ve případě neplatnosti nebo nicotnosti smlouvy, pokud ovšem zákon neustanovuje výslovně něco jiného, jako na příklad v § 1174 obč. zák. O výjimečný případ tohoto druhu tu však nejde. V souzeném případě není možné, by vše bylo uvedeno do předešlého stavu, poněvadž obě strany smlouvu již splnily a práce žalobcem ve službách žalované strany vykonané vrátiti nelze. Záleží tedy jen na tom, zda žalobce dostal za tyto práce přiměřenou úplatu a nebyl v tomto směru žalovanou firmou nespravedlivě zkrácen. Takovéto zkrácení tu není, neboť žalobci dostalo se za veškeré jeho práce přiměřené odměny, s níž žalobce sám byl po celou dobu služebního poměru spokojen. Není tu tedy bezdůvodného obohacení na straně žalované firmy na úkor žalobce a proto nelze mu přiznati ani nárok na odškodnění. Tím je doličeno, že nelze dospěti k výsledku pro žalobce příznivějšímu ani tehdy, když se vychází z předpokladu, že služební smlouva mezi stranami ujednaná je nicotná.

Čís. 8819.

Přesvědčení žalovaného o beznadějnosti námitky nepřislušnosti cizozemského soudu nezbavuje ho povinnosti, by vznesl námitku, chce-li uplatniti proti exekuci na základě rozsudku v onom sporu odpor podle § 81 čís. 1 ex. ř.

Ani s hlediska čís. 2 § 81 ani čís. 4 § 81 ex. ř. není závady, by nebyl v tuzemsku vykonán nárok na zaplacení útrat sporu v Německu, jímž byla uznána povinnost dlužníkovu zhodnotiti zaplacenou již hypotekární pohledávku podle německého zákona o zhodnocení.

(Rozh. ze dne 22. března 1929, Rv I 1410/28.)

Proti povolení exekuce k vydobytí útrat přisouzených vymáhajícimu věřiteli rozsudkem zemského soudu v Drážďanech, vznesl dlužník odpor z důvodu § 80 čís. 1, 2 a 4 ex. ř., jež procesní soud prvé stolice zamítl. Důvody: Podle spisů zemského soudu v Drážďanech bylo soudem zjištěno, že dlužník ve sporu zahájeném proti němu vymáhajícím věřitelem u zemského soudu v Drážďanech o zhodnocení hypotekární pohledávky byl zastoupen právním zástupcem a že se pustil do sporu ve hlavní věci, aniž by byl namítal nepřislušnost zemského soudu v Drážďanech. Poněvadž ustanovení německého civilního soudního řádu, na nichž založila vymáhající strana příslušnost zemského soudu v Drážďanech, jsou tatáž, jako předpisy jurisdikční normy platící v Československu a mezi oběma státy jest vzájemnost, mohl právem vymáhající věřitel žalobu z důvodů příslušnosti §§ 38, 39 a 40 něm. c. ř. s.

zadati na zemském soudě v Drážďanech, nehledíc k tomu, že pravoplatným rozsudkem zemského soudu v Drážďanech ze dne 30. dubna 1927 bylo vysloveno, že se dlužník, převzav hypotekární dluh započtením do kupní ceny, stal též osobním dlužníkem vymáhajícího věřitele se splništěm v Drážďanech jakožto dřívějším splništěm prodatelky hypotekárního předmětu. Ježto podle § 80 čís. 1 ex. ř. právní věc podle ustanovení v tuzemsku o příslušnosti platných mohla býti zahájena v cizím státě, nanejvýš byla-li tu, jak již uvedeno, táž zákonná ustanovení, nemohlo býti vymáhajícímu věřiteli bráněno, by nezahájil spor u zemského soudu v Drážďanech, a nebyl povinen, žalovati dlužníka u soudu jeho pobytu, v Děčíně. Odporu dlužníka z důvodů čís. 2 a 4 § 81 ex. ř. nelze rovněž přiznati oprávněnost, ježto nejsou splněny předpoklady § 81 čís. 2 a 4 ex. ř. Vymáhající strana domáhá se exekucí návrhem vydobyti útrat sporu přisouzených jí zemským soudem v Drážďanech 108·15 říšských marek. Rozsudek ze dne 8. ledna 1927, jakož i usnesení upravující útraty ze dne 24. ledna 1927, byly prohlášeny předběžně za vykonatelné, pokud se týče nabyly právní moci, ježto dlužník zejména proti usnesení o útratách nepodal oprávněného prostředku. Co se týče zákazu podle § 81 čís. 2 ex. ř., nemá soud za to, že tu oň jde, ježto exekucí má býti vydobyta pouze pohledávka úratová, tudíž peněžitá a nemůže býti o tom řeči, že jde při vydobyti úratové pohledávky o exekuci, již má býti vynuceno jednání, jež podle tuzemského práva vůbec jest nedovolené neb alespoň nevynutitelné. Tak by tomu bylo, kdyby bylo na dlužníku vymáháno uzavření manželství a pod. Poněvadž se v souzeném případě jedná jen o plnění peněžité částky kromě útrat exekuce, nemůže býti o tom řeči, že jsou tu podmínky a předpoklady § 81 čís. 2 ex. ř., nanejvýš an nárok hypotekárního věřitele na náhradu útrat není obmezen na hypoteku, nýbrž jest tu i osobní závazek dlužníka, jakž vyplývá z ustanovení §§ 41 a 45 c. ř. s. I když u zemského soudu v Drážďanech bylo jednáno o zhodnocení, pro něž tam platí zvláštní předpisy, nelze říci, že vydobytím přisouzených útrat v této věci má býti vynuceno jednání podle zdejšího práva nedovolené neb aspoň nevynutitelné (§ 81 čís. 2 ex. ř.). Avšak není tu ani podmínek a předpokladů čís. 4 § 81 ex. ř. Jak právě bylo vyloženo, jde vymáhající straně jen o vydobyti útrat, tudíž peněžité pohledávky. Čís. 4 § 81 ex. ř. předpokládá, že exekucí nebo žádaným exekucí úkonem má býti uznán poměr právní nebo skutečně nárok, kterému tuzemským zákonem v tuzemsku z ohledů k veřejnému pořádku nebo k mravnosti jest odepřena platnost nebo žalovatelnost. Tohoto ustanovení bylo by však lze použiti pouze tehdy, kdyby mělo na př. býti v tuzemsku uznáno otroctví a pod. I kdyby šlo o zhodnocení, jak má dlužník za to, neodporovalo by veřejnému pořádku ani mravnosti v tuzemsku ani by samo o sobě nebylo nemravným. Okolnost, že ani ohledně pohledávek dřívějších ani nynějších není v tuzemsku zákona o zhodnocení, nevylučuje, by i v tuzemsku nedošlo k zhodnocení a že jsou žalovatelná. Budiž tu jen poukázáno na zvýšení činže vzhledem k činži z roku 1914, stanovená v zákonech na ochranu nájemců, na zvýšení pachtovného při dlou-

hodobých pachttech a konečně na zvýšení služného veřejných a soukromých zaměstnanců, jakož i úrazových důchodů a podpor nemocenských pokladen vzhledem ke stavu tuzemské měny. Nejde tu ani o uskutečnění nároku, jemuž by byla tuzemským zákonem odepřena platnost nebo žalovatelnost vzhledem k veřejnému pořádku nebo mravnosti. Okolnost, že tuzemské zákonodárství nemá předpisu o zhodnocení podle jednotlivých údobí časových, neznamená ještě, že takovému nároku vzešlému v cizině měla být odepřena platnost a žalovatelnost z důvodů veřejného pořádku nebo mravnosti, naprosto však nemůže se to týkati útrat, jež vzešly jednáním u cizozemského soudu. Vzhledem k těmto úvahám jakož i k tomu, že vymáhající věřitel při podání exekučního návrhu prokázal, že předvolání nebo nařízení, jímž bylo zahájeno jednání před cizozemským soudem, bylo doručeno vymáhajícímu věřiteli k vlastním rukám (§ 80 čís. 2 ex. ř.) a bylo prokázáno, že rozsudky a usnesení drážďanského zemského soudu podle práva u něho platného již nepodléhají oprávněnému prostředku, stávajícímu vykonatelnost (§ 80 čís. 3 ex. ř.), dlužník pak neprokázal, ba ani netvrdil, že mu byla možnost účastniti se v řízení před cizozemským soudem odňata nepravdivostí v tomto řízení (§ 81 čís. 1 ex. ř.), nýbrž naopak, jak již uvedeno, byl zastoupen a podmínek čís. 2 a 4 § 81 ex. ř. tu není, bylo odpor dlužníka zamítnouti. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

D ů v o d y: Jádrem odvolání jest odvolací důvod nesprávného posouzení věci po stránce právní, které odvolatel spatřuje v tom, že prvý soud odporu nevyhověl, prý proti předpisu jednak § 80 čís. 1, jednak § 81 čís. 2 a 4 ex. ř. a). V tomto směru vytýká odvolatel, že příslušnost zemského soudu v Drážďanech byla opřena o sudiště, které jest československému právu cizí, totiž o příslušnost soudu splniště podle § 29 civ. řádu soudního pro říši německou, kdežto ustanovení § 88 j. n. mají ve příčině soudu splniště ustanovení odchýlná. Odvolatel však přehlíží, že prvý soud opírá svůj názor, že jsou splněny předpoklady § 80 čís. 1 ex. ř. o skutečnost, zjištěnou na základě spisů zemského soudu v Drážďanech, že žalovaný (dnes povinný) František T. ve sporu o zhodnocení splacené již hypotekární pohledávky 12.000 marek byl zastoupen právním zástupcem a do projednávání sporu ve hlavní věci se pustil, nenamítav nepřislušnost zemského soudu v Drážďanech. Podle názoru prvního soudu byl zemský soud v Drážďanech příslušným, při nejmenším stal se příslušným podle § 39 c. ř. s. pro říši německou, kteréžto ustanovení se shoduje s ustanovením posledního odstavce § 104 j. n., platným v Československu. Odvolatel ovšem míní, že žalovaný v drážďanském sporu byl původně odsouzen pro zmeškání a proto s námitkou nepřislušnosti propadl. Avšak názor ten jest mylný a v rozporu s ustanovením § 342 c. ř. s. pro říši Německou, podle něhož se podáním odporu proti rozsudku pro zmeškání, byl-li odpor přípustným, vrátí věc do stavu před zmeškáním. V souzeném případě žalovaný odpor vznesl, načež ve věci samé bylo s oběma stranami sporně jednáno ve věci samé, aniž žalovaný namítl nepřislušnost soudu, což se zjišťuje na základě citovaných již spisů. Na věci nic nemění otázka, zda žalo-

vaný mohl s úspěchem namítati nepřislušnost drážďanského soudu podle zákonů platných v říši německé. Pro posouzení věci s hlediska § 80 čís. 1 ex. ř. stačí, že žaloba u zemského soudu v Drážďanech proti Františku T-ovi podána býti mohla a že tento soud se stal příslušným podle ustanovení citovaných již § 39 c. ř. s. pro říši německou, pokud se týče § 104 j. n. čsl. b). Při posouzení věci s hlediska § 81 čís. 2 a 4 ex. ř. jest míti na zřeteli, že jde o exekuci k vydobytí vykonatelného pohledávání útrat sporu 108 ř. m., tedy o pohledávku peněžitou. Odpadá tudíž především důvod § 81 čís. 2 ex. ř., by žádaná exekuce byla odepřena. Neboť nejde o jednání (činění) podle tuzemského práva vůbec nedovolené neb alespoň nevynutitelné. Než není tu ani důvodu § 81 čís. 4 ex. ř., již proto, že v tuzemsku není zákona, podle něhož by se žalobcovu nároku z důvodů veřejného pořádku nebo mravnosti odpírala platnost nebo žalovatelnost. Doslov ustanovení § 81 čís. 4 ex. ř. nasvědčuje tomu, že předpokládá výslovný zákaz a pozitivní předpis zákonný. Takového předpisu však v zákonodárství tuzemském není. Poukazuje-li odvolatel k tomu, že tuzemské zákonodárství nevydalo dosud zákona o zhodnocení pohledávek, natož se zpětným účinkem, jest mu sice přisvědčiti, nelze však tvrditi, že pojem zhodnocení jest cizí i zákonodárství i praxi tuzemské, na kteroužto okolnost správně poukázal již první soud, zmíniv se příkladmo o zákonech o ochraně nájemníků a jiných zákonech, upravujících platy a důchody ve shodě se stavem tuzemské měny. Nelze tudíž tvrditi, že jde o uznání neb o uskutečnění nároku, jemuž v tuzemsku odepřena jest platnost nebo žalovatelnost z důvodů veřejného pořádku nebo mravnosti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc správně po právní stránce a není oprávněn důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. Přesvědčení dovolatelovo o beznadějnosti námítky nepřislušnosti německého soudu procesního nezbavilo ho povinnosti, by vznesl tuto námítku, chtěl-li uplatniti proti exekuci na základě rozsudku odpor podle § 80 čís. 1 ex. ř. Ježto tak neučinil, nastal účinek § 39 něm. civ. řádu procesního, v tuzemsku § 104 j. n., t. j. právní věc mohla býti uplatněna podle tohoto zdejšího předpisu ve státě cizím. Vymáhání nároku na základě říšskoněmeckého titulu exekučního nevádí v tomto případě předpisy § 81 ex. ř. čís. 4, tím méně čís. 2, kterýž dovclání samo již neuplatnilo, a to právem, ježto vymáhané plnění peněžité nelze podřaditi pod tento předpis. Není třeba zabývati se otázkou dovolatelem nadhozenou, zda by mohl býti s úspěchem uplatněn nárok podle německého zákona o zhodnocení žalobou u československého soudu. Jde jen o to, zda na základě německého exekučního titulu mohou proti povinnému býti vymáhány útraty sporu, v němž byla uznána jeho povinnost zhodnotiti zaplacenou již hypotekární pohledávku podle německého zákona o zhodnocení. Předpis § 81 čís. 4 brání jen tomu, by exekuci nebyl uznán právní poměr neb uskutečněn nárok,

kterému tuzemským zákonem v tuzemsku z ohledu k veřejnému pořádku nebo mravnosti jest odepřena platnost nebo žalovatelnost. Takového tuzemského zákona není, zejména není jím předpis § 6 zák. čís. 187/1919, jímž vyloučena byla sice obecně valorisace co do korunových pohledávek, ale jen nepřímo tím, že stanovena byla platnost závazků znějících na koruny rakouskouslovenské splatných v oblasti československého státu v korunách československých v poměru 1:1. Ve zvláštních případech bylo však i v tuzemsku nejen uznáno, nýbrž i provedeno zhodnocení, a to nejen soudy, nýbrž i výslovnými zákonnými předpisy. Lze uvést zákon o těžbě dříví čís. 121/21, nařízení o ceně elektrické energie a plynu čís. 524/19, úpravu pachtovného čís. 471/20. Ježto i čsl. stát upravil si zhodnocení podle potřeby svým zvláštním způsobem, nelze nároku na zhodnocení pohledávky podle německého práva odepřít podle § 81 čís. 4 ex. ř. vykonatelnost jen proto, že v tuzemsku není zákona stejně znějícího neb omezeného na případy zdejšího zhodnocení. Nezáleží ani na tom, že podle německého práva lze zhodnotiti i pohledávky již zaplacené a kvitované. Zhodnocení takové není sice v tuzemsku možné pro nedostatek zákonného předpisu, ale stačí, že zde není předpisu, jenž by takové dodatné zhodnocení výslovně zakazoval. K námitce, že německé soudy praktikují zákon o zhodnocení nemravným způsobem proti příslušníkům Čsl. republiky, nelze hleděti, ježto tvrzení to jest obsaženo teprve v dovolání.

Čís. 8820.

Slíbil-li majitel domu třetí osobě, že nájemce pro ni vyklidí byt, an přesídlí do jeho jiného domu, převzal tím záruku za výsledek. Odpírá-li nájemce vykliditi byt, má příjemce slibu proti majiteli domu jen nárok na plné dostiučinění, nepřísluší mu však nárok na nájemcovo plnění, aniž na konání majitele domu.

(Rozh. ze dne 22. března 1929, Rv I 1625/28.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném majiteli domu, by byl uznán povinným, předati jí vyklizenou kuchyni ve svém domě, již dosud používala Marie S-ová. **Procesní soud** prvního stádu žalobu zamítl, **odvolací soud** uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Nelze vyhověti žalobní prosbě, by žalovaný byl uznán povinným »předati žalobkyni do tří dnů pod důhonem práva vyklizenou kuchyni v domě č. 9, které dosud používala Marie S-ová«, neboť nárok v této prosbě obsažený nemá v zákoně opory. Spor tento jest posuzovati podle druhé věty § 880 a) obč. zák. Vyklizení sporné kuchyně nezávisí jen na vůli žalovaného, nýbrž v první řadě na vůli Marie S-ové. Slíbil-li za-